

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen

TJÄNSTESKRIVELSE

2013-09-23
1 (7)

Diariernr:

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

En vidare utredning om introduktions- programmen i Tyresö

Förslag till beslut

1. Godkänna utredningen om introduktionsprogrammen.

Britt-Marie Lundberg Björk
Förvaltningschef

Nils Kabner
Utredare

Ärendebeskrivning

För elever som av olika anledningar inte har nått kunskapskraven inom ramen för den vanliga undervisningen kan mer tid till undervisning under loven öka förutsättningarna att nå dem.

Vid Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens sammanträde 2013-05-23 redovisade utvecklingsförvaltningen en uppföljning av

introduktionsprogrammen på Tyresö gymnasium för läsåret 2011/2012. Förvaltningen gavs vid sammanträdet i uppdrag att:

1. utreda hur och när betyg sätts på introduktionsprogrammen
2. utreda möjligheten att starta sommarskola och kostnader för detta
3. utreda möjlighet och kostnader för preparandeleverna att genomgå provning för snabbt inträde på nationellt program.

Omvärldsanalys

Sedan stödet för statbidrag till sommarskolor drogs in 2011 har antalet kommuner som erbjuder sommarskolor mer än halverats, enligt en utredning av Riksdagens utredningstjänst (RUT)¹. Det statliga bidraget uppgick då till 5000 kr/elev. Utredningen visar att det inte är mer än 80 kommuner som erbjuder sommarskola 2013 efter årskurs 9. Vanligast är att kommuner erbjuder sommarskola under 1-2 veckor, men det finns enstaka kommuner som erbjuder upp till fem veckor.

I regeringens budgetproposition 2014 föreslås tillfälliga satsningar på sommarskola mellan åren 2014-2017.² Regeringen framhåller att de har för avsikt att införa ett statsbidrag för anordnande av undervisning under sommarlovet. Satsningarna på sommarskolor vänder sig i första hand till elever i grundskolans årskurser 6-9 och till de elever som riskerar att inte klara kunskapsmålen. Regeringen menar att det även bör vara möjligt att ansöka om statsbidrag för sommarskola för de elever på gymnasiets yrkesprogram som inte nått kursmålen på den inledande kursen i matematik.

Regeringen har för avsikt att tillsätta en utredning som ska se över förutsättningarna för, och ta fram förslag om, obligatorisk sommarskola för elever som inte har fått behörighet till gymnasieskolans nationella program.

¹ Riksdagens utredningstjänst (Dnr 2013:656)

² Regeringen (2013) PROP. 2013/14:1 utgiftsområde 16. Regeringen föreslår att 78 miljoner kr avsätts till sommarskola för 2014. För 2015 och 2016 beräknas 78 miljoner kr årligen.

Nedan följer ett urval av kommuner som erbjuder sommarskola.

Botkyrka

I Botkyrka pågår sommarskolan i tre veckor. Förra årets sommarskola 2012 lyckades över 65 % av eleverna i årskurs 9 att få godkänt betyg i svenska, svenska som andra språk, engelska eller matematik.

Ekerö

Sommarskolan är öppen för elever i årskurs 8 och 9 samt för introduktionsprogrammen i ämnena svenska som andraspråk, engelska och matematik. Sommarskolan är öppen för elever bosatta i kommunen och innefattar 30 timmar undervisning och arbete. Sommarskolan äger rum under två veckor i juni både på för- och eftermiddagen. I första hand är sommarskolan till för elever som saknar behörighet till gymnasiet, men elever i årskurs 8 ges möjlighet att stärka sina kunskaper inför årskurs 9.

Kungsbacka

Kungsbacka erbjuder eleverna i kommunen möjligheten att läsa upp betyget F till godkänt i ämnena svenska, engelska och matematik. Sommarskolan pågår under 2,5 veckor och erbjuds vid två tillfällen – i juni respektive augusti. Avslutningsvis prövas eleven i den aktuella kursen för att se om eleven uppnått målen och i sådana fall vilket betyg som erhålls. Sommarskolan riktar sig till elev som slutat grundskolan eller som går på gymnasiet årskurs 1 eller 2.

Sigtuna

Sigtuna kommun erbjuder sommarskola i tre olika skolverksamheter; för elever som vill läsa upp betyg från grund- eller gymnasieskolan; för elever i förberedelseklasser samt en sommarskola för ensamkommande flyktingbarn. Sommaren 2013 deltog 130 elever i sommarskolan.

Stockholm

Sommarskola i Stockholm ska erbjudas alla elever som inte nått gymnasiebehörighet i årskurs 9. Sommarskolan för elever som slutat årskurs 9 bedrivs på tre olika skolor: Blackebergs gymnasium, Thorildsplans gymnasium och Ross Tensta gymnasium. Vilket ämne eleven behöver komplettera är avgörande för vilken skola eleven studerar vid. Förvaltningen har föreslagit att alla skolor, oavsett skolform/anordnare, som placerar sina elever i denna

verksamhet från och med 2013 ska betala ett belopp om 10 100 kr per elev och plats till anordnande skola.

Hur och när sätts betygen på introduktionsprogrammen?

Eleverna som börjar på något av Tyresö gymnasiums introduktionsprogram har undervisning med personal knutna till introduktionsprogrammets arbetslag och de flesta eleverna tillhör en klass med tillgång till ett eget hemklassrum. Eleverna får ett schema som löper över ett helt läsår. En uppföljning och utvärdering av elevernas prestationer under läsåret ligger till grund för betygen som sätts i slutet på vårterminen.

I undantagsfall har elever tidigare haft möjlighet att tenta av kurser tidigt på höstterminen. Det kräver mycket förberedelse för att tenta av en kurs och innebär väsentligt ökad arbetsbelastning för gymnasielärarna eftersom det krävs ett omfattande underlag med prövningar av elevens kunskap. Om en elev har nått kunskapsmålen och lyckas tenta av en kurs redan några veckor in på höstterminen kan detta innebära andra svårigheter för eleven. Parallellt som eleven har förmått att tenta av kursen har denne samtidigt missat uppstarten av gymnasiekurserna på de nationella programmen och har redan vid start kommit efter i arbetet.

Möjligheten att starta en sommarskola

Tyresö kommun erbjöd under 2013 sommarskola för elever i årskurs 7-8. Eleverna fick möjlighet att läsa upp ett eller två ämnen av antingen svenska, engelska eller matematik. Sommarskolan var förlagd till Nyboda skola under perioden 12-16 augusti. De kostnader som barn- och utbildningsförvaltningen har uppgett är personalkostnader som uppgick till ca 35 000kr. Omkring 100 elever deltog i sommarskolan.

Den kostnad som kan uppstå om utvecklingsförvaltningen organiserar en sommarskola är även den endast personalkostnad.

En initial frågeställning nämnden bör ta ställning till är vilken nämnd som ska ansvara för sommarskola: barn- och utbildningsnämnden eller gymnasie- och

arbetsmarknadsnämnden? Inte minst med tanke på att det i Skollagen kap 7, § 15 framgår följande:

”En elev i grundskolan [...] har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan. En elev i grundskolan [...] har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har nått upp till de kunskapskrav som minst ska uppnås för respektive skolform.”

Möjlighet 1. Grundskolan ansvarar för sommarskola

Eftersom grundskolan i Tyresö redan bedriver sommarskola för elever i årskurs 7-8 finns det stora fördelar om även elever som inte uppfyller målen för behörighet till gymnasiet i slutet av årskurs 9 går på grundskolans sommarskola. Det är en miljö eleverna känner till och överlämningen lärare emellan innebär kortare väg.

Möjlighet 2. Gymnasiet ansvarar för sommarskola

Om utvecklingsförvaltningen ska organisera en sommarskola för blivande gymnasieelever behöver olika ställningstagande göras. Lärare anställda på gymnasiet har ferietjänst. Om lärarna från gymnasiet ska vara undervisande lärare på sommarskolan behöver incitament tas fram för att lärarna aktivt ska välja att arbeta ytterligare ca två-tre veckor efter ordinarie läsårs slut.

En annan frågeställning gäller om sommarskolan även ska erbjudas alla elever på gymnasiet som är i behov av att läsa upp betyg eller är sommarskolan tänkt att först och främst göra eleverna behöriga till ett nationellt gymnasieprogram?

I det fall Tyresö gymnasium startar upp en verksamhet med sommarskola föreslår utvecklingsförvaltningen att gymnasiet inledningsvis ska erbjuda eleverna på preparandprogrammet samt språkintrödningsmöjligheten att läsa ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik.

Överlämning

Överlämningen mellan grund- och gymnasieskolan behöver utvecklas och ständigt förbättras. Det finns en övergångsplan mellan grundskolan och gymnasieskolan som har arbetats fram av utvecklingsförvaltningen i samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen. Överlämningen är ett ömsesidigt

ansvarstagande och överlämningsplanen är ett viktigt dokument i ledet mot ett bättre och effektivare arbete. Tillämpning av dokumentet är ett viktigt ansvar för båda nämnderna och det finns utvecklingspotential vad gäller det operativa och löpande arbetet med planen.

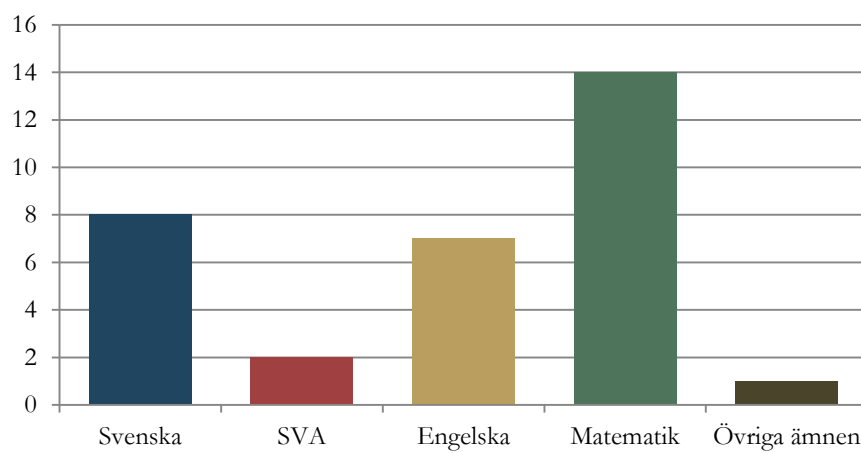
För att överlämningen ska bli så bra som möjligt och praktiskt genomförbar är det nödvändigt att överlämningsmaterialet består av adekvat information. Om vi som exempel tar en elev med betyget F i svenska. Det är då inte tillräckligt att få information om att eleven kunskapsmässigt ligger på motsvarande årskurs 8. Det ger den lärare som prövar eleven i svenska inte mycket information att gå på. Istället bör det framgå vilket/vilka moment eleven har kvar för att erhålla ett godkänt betyg. I det här fallet kanske eleven bara sakade litteraturhistoria som är en förhållandevis liten del av en i annars stor kurs. Om läraren istället hade fått en precis information behöver inte kursen i sin helhet genomgås på nytt, utan det ges mer och effektivare tid åt planering och förberedelse inför prövning av kursen.

Kostnader för preparandeleverna att genomgå prövning för snabbt inträde på nationellt program.

De kostnader som kan uppstå för prövning av behörighet är personalkostnader. För att beräkna personalkostnaden måste vi veta hur många elever som teoretiskt kommer att studera på sommarskola, och vilka ämnen som behöver erbjudas.

Sker det ingen bra överlämning mellan grundskolan och gymnasiet är det svårt att på förhand sätta en prognos för hur många lärare som behövs, eftersom gymnasiet då inte i tillräckligt god tid får information om hur många elever som saknar vilket ämne. Bristerna i kunskapskraven varierar från år till år. Matematik är ett återkommande ämne som många elever inte uppnår kunskapskraven i. Höstterminen 2013 började 15 elever på introduktionsprogrammets preparandutbildning. Samtliga elever behöver bli behöriga i ett eller två kärnämnen för att studera vidare på ett nationellt program.

Tabell 1. Antal studerande preparandelever fördelat på ämne 2013

Kommentar: Informationen är hämtad från Tyresö gymnasium. SVA avser ämnet svenska som andraspråk.